

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2021/2137,**2. detsember 2021,****mis käsitleb Euroopa rahutagamisrahastu abimeedet Mali Vabariigi relvajõudude toetamiseks samaaegselt ELi väljaõppemissiooniga Malis**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 28 lõiget 1 ja artikli 41 lõiget 2,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu otsusega (ÜVJP) 2021/509 ⁽¹⁾ loodi Euroopa rahutagamisrahastu, et liikmesriigid saaksid rahastada ühise välis- ja julgeolekupoliitika raames võetavaid liidu meetmeid rahu säilitamiseks, konfliktide ennetamiseks ja rahvusvahelise julgeoleku tugevdamiseks aluslepingu artikli 21 lõike 2 punkti c kohaselt. Eelkõige võib Euroopa rahutagamisrahastust vastavalt otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikli 1 lõike 2 punkti b alapunktile i rahastada meetmeid kolmandate riikide ning piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonide sõjaliste ja kaitseküsimustega seotud suutlikkuse suurendamiseks.
- (2) Praegune kriis Malis ja Saheli piirkonnas on mitmemõõtmeline ja sellega kaasneb tõsine oht, et see kandub üle naaberriikidesse ja eelkõige Guinea lahe piirkonda. Rahvusvaheline üldsus, sealhulgas liit ja liikmesriigid, on hiljuti teinud märkimisväärseid jõupingutusi, et toetada Mali Vabariiki terrorismivastases võitluses. Euroopa Liidu väljaõppemissioon Malis (EUTM Mali) jätkab Mali relvajõudude suutlikkuse suurendamise toetamist osana Mali kriisi puhul järgitavast ELi integreeritud lähenemisviisist.
- (3) ÜRO Julgeolekunõukogu kinnitas seoses Maliga oma resolutsioonis 2391 (2017), samuti resolutsioonides 2480 (2019) ja 2584 (2021) oma kindlat pühendumust G5 Saheli riikide, nimelt Burkina Faso, Tšaadi, Mali, Mauritaania ja Nigeri suveräänsusele, sõltumatusle, ühtsusele ja territoriaalsele terviklikkusele, ning kiitis heaks kahe- ja mitmepoolsete partnerite panuse Saheli piirkonnas julgeolekusuutlikkuse suurendamiseks, eelkõige seoses Euroopa Liidu missioonide (EUTM Mali, EUCAP Sahel Mali ja EUCAP Sahel Niger) rolliga väljaõppe ja strateegilise nõu pakkumisel Saheli piirkonna riiklikele julgeolekujõududele, tervitas Prantsusmaa relvajõudude jõupingutusi, et toetada G5 Saheli ühendvägede operatsioone ja kutsus üles adekvaatsele koordineerimisele, teabevahetusele ja vajaduse korral toetusele järgmiste osapoolte vahel: ÜRO mitmemõõtmeline integreeritud stabiliseerimissioon Malis, Mali relvajõud, G5 Saheli ühendväed, Prantsusmaa relvajõud ja Euroopa Liidu missioonid Malis.
- (4) Mali välisminister taotles oma 4. novembril 2021 liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale (edaspidi „kõrge esindaja“) saadetud kirjas liidult Mali relvajõududele antava toetuse jätkamist ja suurendamist kolmes põhivaldkonnas samaaegselt EUTM Maliga.
- (5) Käesoleva abimeetme rakendamisel võetakse arvesse otsuses (ÜVJP) 2021/509 sätestatud põhimõtteid ja nõudeid, eelkõige vastavust nõukogu ühisele seisukohale 2008/944/ÜVJP, ⁽²⁾ ning järgitakse Euroopa rahutagamisrahastu raames rahastatavate tulude ja kulude haldamise korda.

⁽¹⁾ Nõukogu 22. märtsi 2021. aasta otsus (ÜVJP) 2021/509, millega luuakse Euroopa rahutagamisrahastu ja tunnistatakse kehtetuks otsus (ÜVJP) 2015/528 (ELT L 102, 24.3.2021, lk 14).

⁽²⁾ Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta ühine seisukoht 2008/944/ÜVJP, millega määratletakse sõjatehnoloogia ja -varustuse ekspordi kontrolli reguleerivad ühiseeskirjad (ELT L 335, 13.12.2008, lk 99).

- (6) Rakendamisel võetakse arvesse ka korrapäraseid hinnanguid Malis toimuvate poliitiliste arengute kohta kooskõlas integreeritud metoodilise raamistikuga, mille alusel toimub Euroopa rahutagamisrahastu raames võetavate abimeetmete jaoks nõutavate leevendusmeetmete ja kontrollide hindamine ja kindlaksmääramine. Eelkõige ei tohiks rakendamine olla vastuolus liidu ja selle liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsehuvidega.
- (7) Nõukogu kinnitab taas oma kindlat kavatsust kaitsta, edendada ja järgida inimõigusi, põhivabadusi ja demokraatlikke põhimõtteid ning tugevdada õigusriiki ja head valitsemistava, järgides Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja, inimõiguste ülddeklaratsiooni ja rahvusvahelist õigust, eelkõige rahvusvahelist inimõigustealast õigust ja rahvusvahelist humanitaarõigust,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Abimeetme loomine, eesmärgid, kohaldamisala ja kestus

1. Käesolevaga luuakse Euroopa rahutagamisrahastust rahastatav abimeede (edaspidi „abimeede“), millega toetatakse Mali Vabariiki (edaspidi „toetusesaaja“).
2. Abimeetme eesmärk on tugevdada Mali relvajõudude üldist võimekust, et võimaldada neil läbi viia sõjalisi operatsioone eesmärgiga taastada Mali territoriaalne terviklikkus ja vähendada terroristlikest rühmitustest tulenevat ohtu. See peaks kasu tooma elanikkonnale ja aitama kaasa riigiteenuste paremale kättesaadavusele äärealadel ja tsiviilisikute paremale kaitsmisele.
3. Lõikes 2 osutatud eesmärkide saavutamiseks püütakse abimeetmega suurendada abimeetmest toetatavate Mali relvajõudude üksuste professionaalsust asjakohase ja piisava väljaõppe ning varustuse abil, mis tagatakse kolme projekti kaudu:
 - a) toetus allohvitseride akadeemiale Banankoros;
 - b) väljaõppetaristu renoveerimine Sévaré-Moptis ja
 - c) varustuse, mis on mõeldud mittesurmava jõu kasutamiseks, tagamine 23. rügemendi kolmele kompaniile Mali 2. sõjaväepiirkonnas kooskõlas üksuse *Unité légère de reconnaissance et d'intervention* (ULRI) vajadustega.
4. Abimeetme kestus on 30 kuud alates kuupäevast, mil abimeetmete halduri ja käesoleva otsuse artikli 4 lõikes 3 osutatud üksuse vahel sõlmitakse leping kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikli 32 lõike 2 punktiga a.

Artikkel 2

Rahastamiskord

1. Abimeetmega seotud kulutuste katmiseks ettenähtud lähtesumma on maksimaalselt 24 000 000 eurot. Kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikli 29 lõikega 5, võib abimeetme haldur kutsuda käesoleva otsuse vastuvõtmisel üles panustama kuni 21 600 000 eurot. Abimeetme halduri üleskutsel panustatud vahendeid kasutatakse tehtud kulutuste eest tasumiseks üksnes otsusega (ÜVJP) 2021/509 loodud komitee heakskiidetud määras käesolevale abimeetmele vastavas 2021. aasta paranduseelarves.
2. Kõiki kulutusi hallatakse vastavalt otsusele (ÜVJP) 2021/509 ning Euroopa rahutagamisrahastu raames rahastatavate tulude ja kulude haldamise korrale.

*Artikkel 3***Kokkulepped toetusesaajaga**

1. Kõrge esindaja sõlmib toetusesaajaga vajalikud kokkulepped tagamaks, et toetusesaaja järgib käesoleva otsusega kehtestatud nõudeid ja tingimusi, mis on abimeetmest toetuse andmise tingimus.
2. Lõikes 1 osutatud kokkulepped hõlmavad sätteid, millega kohustatakse toetusesaajat tagama:
 - a) asjakohase rahvusvahelise õiguse, eelkõige rahvusvaheliste inimõiguste ja rahvusvahelise humanitaarõiguse järgmise, samuti Mali valitsuse võetud kohustuse tõhustada võitlust karistamatus vastu, eelkõige seoses inimõiguste rikkumistega, ning võtma vajalikud meetmed, et tugevdada abimeetmest kasu saavate üksuste vastutust;
 - b) kogu abimeetme raames antud vara nõuetekohase ja tõhusa kasutamise eesmärkidel, milleks see anti, üksuste ja töötajate poolt, kes on saanud väljaõppe EUTMi järelevalve all või kellega on kaasas rahvusvahelised jõud, kes on ELi partnerid, ning kelle kohta ei ole teatatud, et nad on pannud toime kuritarvitusi või vägivalda;
 - c) käesoleva abimeetme raames antavate vahendite kasutamise üksnes Mali relvajõudude poolt ja mis tahes vormis koostöö korral üksnes riiklike osalejate poolt, kes on ELi partnerite relvajõud, eelkõige G5 Saheli ühendvägi ja G5 Saheli relvajõud;
 - d) kogu abimeetme raames antud vara piisava hooldamise, et tagada selle kasutatavus ja operatiivne kättesaadavus kogu olelusringi jooksul;
 - e) selle, et abimeetme raames antud vara ei lähe kaduma ning seda ei anta nende olelusringi lõpus ilma otsuse (ÜVJP) 2021/509 kohaselt loodud rahastu komitee nõusolekuta üle muudele isikutele või üksustele kui need, kes on kindlaks määratud lõikes 1 osutatud kokkulepetes.
3. Lõikes 1 osutatud kokkulepped hõlmavad sätteid abimeetmest toetuse andmise peatamise ja lõpetamise kohta, kui leitakse, et toetusesaaja on lõikes 2 sätestatud kohustusi rikkunud.
4. Lõikes 1 osutatud kokkulepete või käesolevas artiklis kehtestatud sätete ja kohustuste rikkumise korral astub kõrge esindaja integreeritud lähenemisviisi raames proportsionaalseid samme, mis võivad ulatuda kuni asjaomaste abimeetme raames antud vara tagastamise nõudmiseni või seda hõlmata.

*Artikkel 4***Rakendamine**

1. Kõrge esindaja vastutab käesoleva otsuse rakendamise tagamise eest kooskõlas otsusega (ÜVJP) 2021/509 ning Euroopa rahutagamisrahastu raames rahastatavate tulude ja kulude haldamise korraga ning järgides terviklikku metoodika- raamistikku Euroopa rahutagamisrahastu raames rahastatavate abimeetmete jaoks nõutavate meetmete ja kontrollide hindamiseks ja kindlaksmääramiseks.
2. Kõrge esindaja annab loa abi andmiseks alles pärast seda, kui toetusesaaja on käesolevas otsuses osutatud või sätestatud lepingud, kokkulepped, nõuded, kohustused ja tingimused heaks kiitnud.
3. Artikli 1 lõikes 3 nimetatud tegevusi rakendab Expertise France.
4. Abimeetme haldur sõlmib kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikli 61 lõikega 4 rakendajatega vajalikud lepingud.

*Artikkel 5***Seire, kontroll ja hindamine**

1. Kõrge esindaja tagab seire toetusesaaja artiklis 3 sätestatud kohustuste täitmise üle. Nimetatud seire suurendab teadlikkust kõnealuste kohustuste rikkumise kontekstist ja riskidest ning aitab vältida selliseid rikkumisi, sealhulgas rahvusvahelise inimõigustealase õiguse ja rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumisi abimeetme raames tagatud varustuse kasutamise kontekstis. Selliste rikkumiste puhul annab kõrge esindaja aru poliitika- ja julgeolekukomiteele ja teeb ettepaneku proportsionaalseteks meetmeteks.
2. Varustuse ja varude tarnimisele järgnev kontroll korraldatakse alljärgnevalt:
 - a) tarne nõuetekohasuse tõendamine, mille puhul lõppkasutaja relvajõud allkirjastavad tarnesertifikaadid omandiõiguse üleminekul;
 - b) inventuuri puudutav aruandlus, mille puhul toetusesaaja esitab igal aastal aruandeid kindlaksmääratud varustusühikute inventuuri ja seisukorra kohta nende olelusringi jooksul seni, kuni poliitika- ja julgeolekukomitee ei pea seda enam vajalikuks;
 - c) kohapealne kontroll, mille puhul toetusesaaja võimaldab kõrgele esindajale taotluse korral juurdepääsu kohapealse kontrolli läbiviimiseks.
3. Võttes arvesse artikli 3 lõike 2 sätteid, korraldab kõrge esindaja hindamise abimeetme esimese hinnangu vormis kolmes osas kuus kuud pärast seda, kui varustus on 23. rügemendi kolmele kompaniile tarnitud, kuus kuud pärast seda, kui allohvitseride akadeemia esimene lend on lõpetanud, ja kuus kuud pärast seda, kui Sévaré-Moptisse rajatava väljaõppetaristu ehitus on lõpetatud. Vajadusel hõlmab see abimeetme raames tarnitud varustuse ja seadmete kohapealset kontrolli või muid tõhusaid sõltumatult antud teabe vorme.

Abimeetme rakendamise lõpus viiakse läbi lõpphindamine, et hinnata kas abimeede on aidanud kaasa seatud eesmärkide saavutamisele.

*Artikkel 6***Aruandlus**

Rakendamise alguses ja ajal esitab kõrge esindaja kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikliga 63 poliitika- ja julgeolekukomiteele iga kuue kuu järel aruande, mis sisaldab ajakohast teavet abimeetme rakendamise kohta, kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikliga 63, samuti esitab kõrge esindaja aruande taotluse ja mis tahes teatatud kokkuleppe oluliste rikkumiste või asjakohaste poliitiliste või julgeolekualaste arengute korral. Abimeetmete haldur annab otsuse (ÜVJP) 2021/509 kohaselt loodud rahastu komiteele korrapäraselt teavet tulude ja kulude haldamise kohta, kooskõlas nimetatud otsuse artikliga 38, edastades sealhulgas teavet seotud tarnijate ja alltöövõtjate kohta.

*Artikkel 7***Peatamine ja lõpetamine**

1. Kõrge esindaja hindab teavet toetusesaaja ja kõrge esindaja kokkuleppe kohaste kohustuste võimaliku rikkumise kohta, mille tulemusel kõrge esindaja uurib abimeetme rakendamise võimalikku peatamist või lõpetamist mis tahes ajal.

2. Kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikliga 64 võib poliitika- ja julgeolekukomitee liikmesriigi või kõrge esindaja taotlusel otsustada abimeetme rakendamise täielikult või osaliselt peatada järgmistel juhtudel:
- kui toetusesaaja rikub rahvusvahelisest õigusest, eelkõige rahvusvahelisest inimõigustealasest õigusest ja rahvusvahelisest humanitaarõigusest tulenevaid kohustusi või kui ta ei täida artiklis 3 osutatud kokkulepete alusel võetud kohustusi;
 - kui rakendajaga sõlmitud leping on peatatud või lõpetatud pärast seda, kui rakendaja on jätnud täitmata sellest tulenevad kohustused;
 - kui olukord asjaomases riigis või piirkonnas ei võimalda enam meetet piisavate tagatistega rakendada;
 - kui abimeetme rakendamine ei aita enam kaasa meetmes kindlaksmääratud eesmärkide täitmisele või ei ole enam liidu huvides.
3. Kiireloomulistel ja erandjuhtudel võib kõrge esindaja ajutiselt peatada abimeetme rakendamise täielikult või osaliselt kuni poliitika- ja julgeolekukomitee otsuse vastuvõtmiseni.
4. Poliitika- ja julgeolekukomitee võib samuti soovitada nõukogul abimeede lõpetada.

Artikkel 8

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 2. detsember 2021

Nõukogu nimel
eesistuja
J. VRTOVEC
